PATVIRTINTA
Direktoriaus
2026 m. gegužės 12 d.
įsakymu Nr. V1-118

MENŲ IR DIZAINO MOKYMO CENTRAS
DIRBTINIO INTELEKTO (DI) NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis aprašas nustato saugaus, etiško ir atsakingo dirbtinio intelekto (toliau – DI) priemonių naudojimo sąlygas Menų ir dizaino mokymo centro (toliau – MENDIZ) veikloje ir ugdymo(si) procese.

2. Tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ekspertų grupės parengtomis gairėmis „Mokykla dirbtinio intelekto amžiuje: atsakingo naudojimo principai ir gairės“ (2025 m.), 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės, Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos parengtu dokumentu „UNESCO dirbtinio intelekto kompetencijų modelis mokytojams“ ir Europos Komisijos ekspertų grupės parengtomis etikos gairėmis pedagogams.

3. DI priemonės MENDIZ suprantamos kaip bet kokie skaitmeniniai sprendimai, paremti DI technologijomis, naudojami kaip pagalbiniai, bet ne pagrindiniai įrankiai, nepakeičiantys žmogaus sprendimo, kūrybinio proceso ir profesinės atsakomybės.

4. MENDIZ taikomas principas: pažanga derinama su atsakomybe, o žmogus visada lieka sprendimų priėmimo centre.

II SKYRIUS
DI PRIEMONIŲ NAUDOJIMO PRINCIPAI

5. Saugumas ir privatumas:

5.1. naudojamos tik tos DI priemonės, kurios nurodytos šio Aprašo 1 priede, o atnaujintas leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašas skelbiamas MENDIZ interneto svetainėje;

5.2. naudojantis DI įrankiais draudžiama pateikti asmens duomenis ar kitą neviešo pobūdžio informaciją, išskyrus atvejus, kai tai būtina teisėtam tikslui pasiekti ir užtikrinami teisės aktų reikalavimai.;

5.3. darbuotojai, DI įrankius naudojantys asmeninėse paskyrose, privalo ypač atsakingai vertinti įkeliamo turinio pobūdį ir apimtį;

5.4. jei naudojant DI planuojama tvarkyti su mokiniais ar darbuotojais susijusius duomenis, būtina įvertinti tokio naudojimo būtinybę ir proporcingumą, o kilus abejonių – konsultuotis su duomenų apsaugos pareigūnu ar IT specialistu;

5.5. Naudojant DI priemones turi būti laikomasi konkrečios platformos nustatytų amžiaus ribojimų ir naudojimo sąlygų.

6. Skaidrumas ir atvirumas:

6.1. mokytojai turi aiškiai nurodyti mokiniams, kada ugdymo procese pasitelkiami DI įrankiai;

6.2. mokiniai, mokytojo nurodymu, privalo nurodyti, kaip DI prisidėjo prie jų darbo, jei mokytojas leidžia DI naudoti;

6.3 DI sugeneruota informacija gali būti netiksli, klaidinanti ar šališka, todėl naudotojas privalo kritiškai vertinti ir tikrinti jos patikimumą;

6.4. DI sugeneruotas turinys turi būti tinkamai pažymimas pagal jo naudojimo kontekstą;

6.5. Mokiniai DI priemones ugdymo procese gali naudoti tik mokytojo nustatytomis sąlygomis ir apimtimi.

7. Žmogaus kontrolė ir atsakomybė:

7.1. DI papildo, bet nepakeičia žmogiškojo ryšio, kritinio mąstymo ir profesinio sprendimo;

7.2. galutinis mokinio darbo vertinimas yra mokytojo atsakomybė ir negali būti grindžiamas vien automatizuotų įrankių sprendimais;

7.3. DI gali būti naudojamas mokinių darbų analizei tik kaip pagalbinė priemonė;

7.4. Už naudojant DI sukurtą, pateiktą ar viešai paskelbtą turinį atsako jį naudojantis asmuo.

8. Leidžiamos DI naudojimo sritys:

8.1. pamokų planavimas;

8.2. mokomosios medžiagos ir užduočių juodraščių rengimas;

8.3. tekstų, vaizdų, garso, muzikos ir vaizdo medžiagos generavimas;

8.4. administracinių dokumentų juodraščių rengimas;

8.5. komunikacijos tekstų rengimas;

8.6. mokinių darbų analizė kaip pagalbinė priemonė;

8.7. mokytojų pasirengimas ugdymo procesui;

8.8. darbuotojų ir mokinių DI raštingumo bei kritinio vertinimo gebėjimų stiprinimas.

III. ETIKA, KŪRINIAI, UŽDUOTYS IR AKADEMINIS SĄŽININGUMAS

9. DI naudojimas neturi pažeisti autorių teisių, intelektinės nuosavybės, asmens duomenų apsaugos ar akademinio sąžiningumo principų.

10. DI naudojimas kūriniuose ir kūrybinėse užduotyse MENDIZ leidžiamas tik tada, kai tai aiškiai leidžia mokytojas ir yra nustatytos konkrečios naudojimo sąlygos.

11. Naudojant DI kūriniuose ar kūrybinėse užduotyse, turi būti išlaikytas mokinio savarankiškas kūrybinis indėlis, o DI negali pakeisti autoriaus meninio sprendimo, refleksijos ir savarankiško kūrybinio proceso.

12. DI sugeneruotas ar reikšmingai DI sukurtas turinys negali būti pateikiamas kaip visiškai savarankiškas mokinio darbas ar autorinis kūrinys.

13. Jei kūrybinėje ar kitoje užduotyje leidžiama naudoti DI, mokinys privalo nurodyti:

13.1. kokį DI įrankį naudojo;

13.2. kokiai darbo daliai jis buvo naudojamas;

13.3. kiek DI prisidėjo prie galutinio rezultato.

14. Vertinant kūrybinius ir kitus darbus prioritetas teikiamas kūrybiniam procesui, eskizams, tarpiniams variantams, refleksijai, idėjos plėtojimui ir mokinio autoriniam indėliui.

15. Jei užduoties tikslas yra autentiška mokinio kūrybinė raiška, asmeninė refleksija, individualus meninis sprendimas ar savarankiškai sukurtas kūrinys, DI naudojimas gali būti ribojamas arba draudžiamas mokytojo sprendimu.

16. DI naudoti draudžiama:

16.1. kai tai aiškiai nurodo mokytojas;

16.2. kai užduoties tikslas yra savarankiškas mokinio kūrinys, autentiška refleksija, individualus meninis sprendimas ar asmeninė kūrybinė raiška;

16.3. kai DI sugeneruotas turinys pateikiamas kaip visiškai savarankiškas mokinio darbas;

16.4. kai DI naudojamas plagijavimui ar kitam akademiniam nesąžiningumui;

16.5. kai į DI sistemas be pagrįsto poreikio keliami asmens duomenys ar konfidenciali informacija;

16.6. kai naudojamos draudžiamos DI funkcijos.

17. MENDIZ draudžiama naudoti DI emocijų atpažinimui, biometriniam sekimui, socialiniam reitingavimui ar automatiniams sprendimams dėl mokinių pažangos, drausmės ar priėmimo be žmogaus priežiūros.

IV. VALDYMAS IR PRIEMONIŲ ATRANKA

18. Pasiūlymus dėl naujų DI priemonių įtraukimo į leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą MENDIZ darbuotojai gali teikti MENDIZ IT specialistui laisva forma elektroniniu paštu.
19. Pirminį naujų DI priemonių vertinimą atlieka MENDIZ IT specialistas pagal pareigybę, prireikus derindamas klausimus su administracija ar kitais atsakingais darbuotojais.
20. Į leidžiamų DI priemonių sąrašą negali būti įtrauktos priemonės, kurios naudoja emocijų atpažinimą, biometrinį sekimą ar socialinį reitingavimą.
21. Nauji DI įrankiai vertinami pagal šio Aprašo 2 priede pateiktą DI įrankio vertinimo kortelę.
22. Leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašas skelbiamas MENDIZ interneto svetainėje, peržiūrimas ir atnaujinamas ne rečiau kaip kartą per metus. Sąrašo peržiūrą kiekvienų metų sausio mėnesį atlieka IT specialistas.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Jei darbuotojas ar mokinys pastebi netinkamą DI naudojimą, neteisėtą duomenų įkėlimą ar kitą su DI susijusį pažeidimą, jis privalo apie tai informuoti MENDIZ administraciją ar atsakingą darbuotoją.
24. Už šio Aprašo pažeidimus taikomos pasekmės pagal MENDIZ galiojančias vidaus taisykles, įskaitant akademinio sąžiningumo, mokymosi ir darbo drausmės nuostatas.
25. Šis Aprašas įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos.
26. Aprašas skelbiamas MENDIZ interneto svetainėje.
27. Mokiniai su Aprašu supažindinami per elektroninį dienyną (pvz., TAMO), darbuotojai – dokumentų valdymo bendrojoje informacinėje sistemoje (pvz., DBSIS).
28. Aprašo nuostatų laikytis privalo visi MENDIZ bendruomenės nariai.

SUDERINTA
Mokyklos tarybos (savivaldos organo)
2026-02-25 protokolu Nr. SV-1

1 priedas

LEIDŽIAMŲ DI PRIEMONIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Paskirtis	Naudotojai	Naudojimo sąlygos / ribojimai
1	ChatGPT	Tekstų kūrimas, idėjų generavimas, planavimas	Darbuotojai, mokiniai pagal mokytojo leidimą	Rezultatus privaloma tikrinti; neatskleisti perteklinių duomenų
2	Gemini	Tekstai, paaiškinimai, idėjos	Darbuotojai, mokiniai pagal mokytojo leidimą	Reikia kritiškai vertinti turinį
3	Microsoft Copilot	Tekstai, dokumentų juodraščiai, santraukos	Darbuotojai	Naudoti darbo funkcijoms
4	Canva	Dizainas, vizualai, pristatymai	Darbuotojai, mokiniai pagal mokytojo leidimą	Kūrybinis naudojimas, laikytis autorystės taisyklių
5	Canva Magic Studio / Canva AI	Generatyvinės dizaino funkcijos	Darbuotojai, mokiniai pagal mokytojo leidimą	Reikia deklaruoti, kai naudojama užduotyse
6	NotebookLM	Šaltinių analizė, santraukos	Darbuotojai	Tikrinti rezultatus ir šaltinius
7	Gamma	Pristatymų ir struktūrų kūrimas	Darbuotojai, mokiniai pagal mokytojo leidimą	Reikia peržiūrėti sugeneruotą turinį
8	Midjourney	Vaizdų generavimas	Darbuotojai, mokiniai pagal mokytojo leidimą	Tik pagal mokytojo nustatytas sąlygas
9	EditAI	Pamokų planavimas, ugdymo turinio rengimas	Darbuotojai	Naudoti ugdymo tikslams
10	Eduaide.ai	Užduotys, edukacinė medžiaga	Darbuotojai	Tikrinti kokybę ir tinkamumą
11	Alfa klasė	Mokymosi veiklos	Darbuotojai, mokiniai	Naudoti pagal paskirtį

2 priedas

DI ĮRANKIO VERTINIMO KORTELĖ

DI įrankio pavadinimas:

Pasiūlė:

Paskirtis:

Tiekėjas / kūrėjas:

Vertinimo data:

Klausimas	Taip / Ne	Pastaba
Ar aiškus tiekėjas, licencija ir kontaktai?		
Ar aiški įrankio paskirtis ir naudojimo sritis?		
Ar įrankis turi BDAR atitikties požymių / tinkamas duomenų apsaugos sąlygas?		
Ar įrankis naudoja mokinių ar darbuotojų duomenis?		
Ar galima riboti įkeliamų duomenų apimtį?		
Ar galima išjungti duomenų naudojimą modelio mokymui?		
Ar yra saugumo priemonių?		
Ar įrankis neatlieka draudžiamų funkcijų?		
Ar yra pedagoginė arba administracinė vertė?		
Ar rezultatus gali patikrinti ir patvirtinti žmogus?		

Sprendimas:

☐ Leidžiama

☐ Leidžiama su ribojimais

☐ Tik bandomasis naudojimas

☐ Neleisti naudoti

Vertinimą atliko:

Pareigos:

Parašas: